

LA DEVANtera

QUINZENARI CATALANISTA

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: ASSOCIACIÓ POPULAR CATALANISTA; ESCUDILLERS BLANCHS, 8, 1er

LO QUE VOLEM

«Volem la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que a Catalunya desempenyin càrrecs públics; volem Corts catalanes, no sols per estabuir nostre dret y lleys civils, sinó tot lo que 's refereixi a la organizació interior de nostra terra; volem que catalans sian los jutges y magistrats, y que dintre de Catalunya 's fallin en última instancia 'ls pleys y causas; volem ser arbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions é impostos, y volem en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exèrcit espanyol, per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas en massa, y estabuint que la reserva regional forsores presti servey tant sols dintre de Catalunya.» (Del manifest de la «Unió Catalanista» de 16 de Mars de 1897).

PROTESTA

presentada a l'Assamblea de Delegats de la Unió Catalanista

Los infrascripts, delegats pera la Assamblea General de la «Unió Catalanista», celebradora a Barcelona 'ls dias 22 y 23 del present Maig, se troban en lo dever de protestar de la formació de la mateixa, y per lo tant renuncian a pendre part en sas deliberacions, per considerar que la Junta Permanent ha mal usat de las sevas atribucions, barrejant en la Assamblea, entre 'ls elements veritablement de la «Unió Catalanista», altres que marcadament no son de casa nostra, per formar part aquestos en calitat de delegats y alguns de vocals de la Ponencia nomenats per la Junta Permanent contra tota lley de sentit comú y antiga y bona usansa, de diferents colectivitats, fundades per dissidencies ab la «Unió Catalanista», sostenidores de programas polítics y de procediments que 'ns causan repulsió covadoras d' altres calius que per ser del vells partits los anaren allunyant cada dia més de nosaltres,—segons ells los inútils—desde quals associacions, periódichs y meetings feyan befa de nostra intranzigencia y radicalisme y de nostra confiansa en lo fruyt de las Assambleas, y embrancant un dia ab l' enemich encarnissat de la llibertat dels pobles, y pactant, no fa gayre, a Lleyda ab lo seyor Paraíso, perseguidor també, ab la paraula, de las mateixas llibertats.

Mes, al separarnos de la Assamblea, protestém igualment de la proposició que hi presenta la Junta Permanent respecte de la acció del Catalanisme, per considerarla com una ofensa feta a la nostra causa, que tan alta y clara la ha manifestada sempre, ja que d' aquesta acció arrenca per sa naturalesa l' origen del Catalanisme, y ja que compenetrantse ab aquest es tot lo Catalanisme, anterior, per lo tant, y de molt temps, al naixement de la «Unió»; causant veritable tristesia als infrascripts, que, no haventes donat compte, la Junta Permanent, intenti ferho declarar are, com a descobriment ó camí nou a emprendre, quan es evidentíssim que dintre d' ell se troba. Igual seria que volgués fer declarar avuy que la llengua de Catalunya es la llengua catalana, ó que la terra catalana per un costat arriba al mar.

Y 'ns hauriam negat també a discutir el problema social, perque en aquesta materia ni creyém que podem imposarnos ni 'ns considerém obligats a subgetarnoshi, per més que ho acordés una Assamblea de la «Unió» ben constituïda, y encara que 'l projecte de Bases formulat, en lloch, d' integrar com integra, un conjunt incongruent y enrevesat que allà ahont se deixa entendre sols s' hi troban ideas abstractas y cosmopolitas, fos concebut d' una manera clara ab afirmacions concretes y catalanes, y no com are que sobreix d' incoherencies y enfarfeg de llenguatge com si s' anés, al escriureho, insegur d' esma, lo que desdii,—y aixó ja ve succehint fa algun temps en los documents de la «Unió Catalanista»—de la senzillesa y franca manera d' expressarse de la nostra gent, que en tot es Catalana.

Y com anyorém, senyor President de la Junta Permanent de la «Unió Catalanista», aquell radicalisme que demostrat pels fets nos empenya a apartar de vora nostre, cada dia més, als que feyan a trossos lo nostre programa, creyent, de segur, que ab menos pes caminariam més depressal y com anyorém aquell ben parlar y bell sentir que resplandeix en los manifestos y en los acorts de las nostras primeras Assambleas, y sobre 'ls quals avuy totxament se camina, inconscientment los uns, trepitjanthi fort los altres no atrevintse ab tot a estraferlas directament, perque encara som molts y cada dia serem més a Catalunya, quan s' esbargexin las boyras raneras d' are, los que posém las Bases de Manresa sobre nostre cor y sobre nostre cap, aclamantlas avuy com en lo dia de la seva proclamació, íntegras, en tot son esperit y en tota sa lletra, credo, fins per nostres enemichs reconegut, de la causa de Catalunya!

Barcelona 22 de Maig de 1904.

Joa J. Permanyer.—Angel Guimerà.—Frederich Uyá.—Antoni Miquel.—Pere Aldavert.—Francisco Romani y Puigdemgolas.—Joaquim Sans y Oliveras.—Miquel Augé.—Ignaci Brichs.—Joseph Matas y Picanyol.—Pere Grifell.—Emili Vilanova.—Bonaventura Riera.—Lluís Escoda.—F. P. Curet.—Antoni Sayós.—Ramon Galart.—Joseph Piera.—Salvador Salat.—Antoni Raventós.—Pere Basté, Rafel Folch y Capdevila.—Ricart Permanyer.—Francesch Figueras.—Joseph Cardús.—Joseph Mallofré.—Modest Bertrand.—Pio Catalá.—Rafel Capdevila.—Xavier Calderó.—Juli Vallmitjana.—Vicens Rochera.—Ricart Besa.—Agustí M.ª Gibert. (1) Francesch Tarruella.—Emili Pagés.

Arrán de terra

Ja fa molt temps que la colectivitat nacionalista ha deixat de seguir son verdader camí pera la realització del ideal patri que batega en el fons del nostre cor; ja fa molt temps que la entitat capdal del catalanisme militant, canviant de criteri, atia als seus adeptes a que seguisin procediments en els quals l' únich fi qu' es busca, es la fusió ab els elements anti-nacionalistas, ab aquells que un jorn es deixaren conquistar per un Napoleón en miniatura, poch temps després s' amistansaren ab un fabricant de vidres, no fa gayre 's valgueren de tots els seus atractius pera fer caure a la rateta a un alt polítich y per últim, després de haver sigut de tothom y pertanyer encare a qui mes bé pagui, no está molt lluny el jorn que hi haurá maridatge ab la «Unió Catalanista» per seguir els mateixos viarany, iguals procediments, idéntica finalitat, per creure qu' en el sufragi universal existeix la dignificació de la personalitat catalana.

(1) Aquestos tres darrers Srs. Delegats se son adherits posteriorment a dita Protesta.

Fins ara ens creyám, eran ells, els qui anavan arrán de terra, els qui no recordant sos escrits, no pensant ab sas paraulas, no tenint present cap dels seus fets, havian caigut en eix abim de miseria qu' arreu es trova; mes avuy, estem plenament convensuts ens hem equivocat; som nosaltres els qui llyuitem per personalismes els que no tenim ideals, els qui enganyem al poble catalá, els práctichs, els catalanistas de cap, els que volem asegurar la digestió... ells no, ells son els romántichs, els ilusionistas, els que tenen grans ideals, els que tot ho sacrifican per Catalunya.

Segons ells, llyuitem nosaltres per pur personalisme, pro els fets demostran tot lo contrari; si llyuitem per personalisme, no ens mancan comunicacions, ni articles, ni ressenyas de meetings, en els quals, els mateixos que fan escarni de la nostra intranzigencia y radicalisme, deyan exactament els nostres arguments; ab la única diferencia de que no sols no ho sentian per quan esperavan ocasió propícia pera aliarse ab aquells a qui no sols negaren, sempre y quan no cambiessin de criteri y de procediment, el dret a ésser catalanistas, si que també arrivaren a personalisar la cuestió, es valgueren del insult, lo que no hem fet may nosaltres, puix per aixó llyuitem per quelcom digne, puix per aixó llyuitem per lo qu' es, ha sigut y será sempre encarnació de ideas.

A n' els elements afins vinga ensebonarlos la cara, a n' els que sostenim el mateix criteri radical de sempre, aquell criteri qu' ens fou empeltat per la «Unió Catalanista», per la lley estúpida de las majorías volen imposarnos son modo de pensar.

Estem arrán de terra, no ho nego, puix fins are no hi vist a ningu que caminés pels nuvols; pro encare hi ha qui está mes baix qu' arran de terra.

Per demunt de todas las preocupacions y de tots els personalismes hi hem posat sempre l' amor a Catalunya, per demunt de todas las miserias humanas hi posem la dignitat del nostre moviment, disposats per lo tant a llyuitar, costi lo que costi, fins lograr desinfectarlo de certs microbis que hi fan estada, puix preferim mil cops que hi hagin *neófits* avans que ni un sol explotador.

RAFAEL CAPDEVILA.

Discurs llegit en defensa d' una esmena presentada a la «Assamblea de Barcelona»

Causa verdadera tristesia, senyors Delegats, el que la *Unió Catalanista* després de tretze anys d' existencia hagi descendit, al extrem, d' haver de declarar que la nostra acció es nacionalista. ¿Qué 'n diriam de un Congrés mèdich que tes la declaració, de que la acció de la medicina fos la de normalisar a son estat natural, als organismes malalts; aixó que tots ho trovariam ridícol, per lo molt vulgarisada que 's trova aquesta branca del saber, no podem menys nosaltres de playner en la present Assamblea, semblant declaració, perqué ella en si, descubreix la gran ignorancia que tenen del Catalanisme, sos mateixos propagadors, y descarna ab

tota sa nuesa, l'estat anemich de nostres companys, debilitats per lo únich que 'ls mou, las lluytas despietadas dels homens egoístas, que muntan ab els inconcients del Catalanisme, l'escambell que 'ls enlaira en los càrrecs embrutadors de la política, desacreditant de pas, als que defensen el Catalanisme per la idea que encarna de reivindicacions patrias y de benestar social.

Si se'n deuen trobar de impotents y febles nostres companys, que mal miren nostre radicalisme de sempre, quant pera la confecció de la Ponència s'ha tingut de recórrer al servilisme, de cercar a aquells elements, que ab la causa de Catalunya als llavis, saltaren de la *Unió Catalanista* pera posarse a mercé del millor postor de la política del Estat espanyol, després d'haver fet els medis d'entregarli agarratada a la entitat capdal del Catalanisme: la *Unió Catalanista*; pero la ignominia mes gran per Catalunya fou que aqueix postor sens consciencia, fos un general vingut de fresch de afusellar a digníssims companys nostres, que ab mes brabó que nosaltres, cercaban deslliurarse, per l'únich medi possible, del jou del Estat, que com a n'ells llavors, fa una colla de centurias que porta endogalada a nostra aymada Catalunya.

De res servi, que aquell general de trista recordansa, tingués la vista tórbola, esmortuhida per la sanch generosa de tants martres, sacrificats al altar de sa estimada patria, ja que portava els brassos llarchs pera repartir rosegons, ahont els famolenchs s'hi abrahonaren per mes que en sa correguda, llessessin sempre mes per terra, sa dignitat y l'honra del Catalanisme.

Avuy, donchs, els tenim per segona volta entre nosaltres, no empenedits de son fet, sols reclamats, per qui, fins avergonyeix el dirho, ahir mes els difamaren per sa virada, a fi d'arribar al lloch que avuy ocupan y desde aquí moguts per sa vanitat egoista s'hi atansan carrinclons, pera alcançar ab son refrech alguna cosa sobra.

(1) Per altra part, ve n'estant de desnacionalists aquets catalanistas, quant fins s'han enjoyat ab els mirallets del Estat espanyol, apedassant la ponencia ab alguns obrers manuals, que res absolutament que jo sàpiga han fet pera el millorament económic de son ofici y per mes que sían personas digníssims per tots conceptes, el Catalanisme may deu recorre a la comparsa pera enlluernar al poble ab un espectacle esmench.

Trovante, donchs, el Catalanisme en tal estat, que te d'estrany que personas digníssims baix tot concepte, que han posat cabells blancs defensant la causa de Catalunya, s'allunyin d'aquesta Assemblea y protestin de sa constitució per creuerla contra tot sentit comú; ab ells, jo també la uneixo, la meua protesta y si no la he firmada, ha sigut per que crech ells han corregut *enro*, al no presentarse y descubrir en presencia de tots els Senyors Delegats, la conducta de la Permanent, donchs altre cosa hauria estat, que en lloch de fer sentir sas queixas aquest humil delegat de Lo *Sometent*, exposant als insults grollers dels insolents y obsecats, ho haguessin fet patricis tantemients com En Joan J. Permyer, En Pere Aldavert y En Angel Guimerá, qui ab altres esforços patricis, firmen la protesta, aquí mateix presentada a la Junta Permanent.

En aquest cas, veuriam qui hauria sigut l'osat que hauria desdenyat al gran Patriarca de las Bases de Manresa y Balaguer, al periodista eminent, y al gran dramaturg y qui sab llavors, si ab lo brill inmaculat de tanta grandesa, s'hauria revifat l'ànima de Catalunya, que sembla gegui endormiscada en lo pregón de las baixas passions dels presents Assembleístas.

Pero ab tot y això ens cab una esperansa. no tot està perdut, no tot se trova corcat dintre el catalanisme y la solució que la obtindrem en la tria, ens l'ha presentada la Junta Permanent, ab la declaració, de que *la acció del catalanisme es una acció nacionalista*.

Clar que l'esperit del Catalanisme deu esser nacionalista, quant el nacionalisme es el que ha creat el catalanisme, per lo tant, el nacionalisme es la causa que ha forjat el catalanisme, y es inútil volguer demostrar que la acció de la vida de un fill, sia efecte de l'obra de son pare.

Pero no obstant, ab l'afany que ha tingut el Catalanisme de ordenar y legislar en lo que no deuria, ha fet que nostra causa, poch a poch, se mixtifiqués, fins haver perdut sa naturalesa d'origen y haver passat de una acció nacionalista catalana a una acció política del Estat espanyol.

Perque 'l catalanisme deixi d'esser una acció política del Estat espanyol, es precis que 's despregui de la falsa pedreria que 'l desfigura; mentres subsisteixin

las disposiciones de las Asambleas de Reus y Tarrasa que aceptan com a saludables els medis pera assolir nostra finalitat, per la intervenció en las lluytas electorals del Estat espanyol el Catalanisme no pot considerarse com una acció nacionalista y molt menys social, ja que en aquest cas, fa el joch a un Estat militarista é imperialista, VENINT A ESSER TANT SOLS, la «UNIO CATALANISTA» UN PARTIT POLITICH REGIONALISTA CATALA D'ESpanya y ab això els nacionalistas no hi passém y devém seguir aquelles grans paraulas de la mare del gran Comte d'Urgell En Jaume, tot ó res ab la diferencia, que aquets mots los pronuncia una mare gelosa de la grandesa de son fill, y avuy som nosaltres, tots els fills de Catalunya, qui devém pronunciarlas per la grandesa de nostra mare eterna: la terra que 'ns ha vist naixer: Catalunya.

Aquestos son els motius que m'han guiat pera ampliar la primera declaració de la Junta Permanent en la present Assemblea, la que formulo com segueix:

Pera que la acció social del Catalanisme, y per lo tant la acció que realisa la «Unió Catalanista», sia una acció nacionalista, deuen avolirse, y aixís s'acorda, totes las disposiciones de las anteriores Asambleas, que aceptan la intervenció del Catalanisme en las lluytas electorals del Estat espanyol.

Si ho proclamem aixís, obrarem segons la tradició catalana, no enlairarem en veritat a homens, pero colorem un plafó mes, al rench brillant d'Institucions catalanas y al costat de la Constitució de Corts, Consells, Gremis, Sometent y Concell de Cent, brillará en lo pinacle de sa grandesa la *Unió Catalanista*, com a redemptora de Catalunya.

DURANY Y BELLERA.

Sr. Roca.—«Demano al Sr. Durany que 'm dispensi si no contesto als conceptes que ha tingut lo gust de pronunciar pero no puch descendir arran de terra per respecte als delegats y a mi mateix a petiteses que tot ho enfangan»...

Sr. Durany.—«El Sr. Roca pot, ara, no descendir com jo, arran de terra, pero hescendí fatres anys al pujar a la Presidencia de la Permanent, en la que jo, per havé defensat el mateix criteri d'ara, m'endressá un ofici de felicitació a «Lo Sometent», en quina presidencia hi havia en Julià Solei, tractant en dit document de despreocupats, a n'aquesta mateixa gent que defensa. El Sr. Roca no 'm desmentirà.»

ENGRUNAS

En l'Assemblea de la Unió Catalanista un dels Delegats prengué la paraula pera manifestar, entre altres cosas, que la Junta Permanent obrá malament nombrant pera la Ponència a duas personas que militan dintre 'l camp Regionalista.

Un altre Delegat, al contestarli, digué que no volia anar arran de terra, demanant en cambi a l'Assemblea un aplauso pera 'ls dos mentats regionalistas; y mentres aixó passava sentirem el següent diàlech:—:Qui es que demana un aplauso pels dos regionalistas?

—En Joseph M.ª Roca.

—En Roca!!! Aquell mateix que an el meeting que la Unió Catalanista celebrá a Tarragona digué: *que may faria pactes amb els regionalistas porque tenen RUSSINYOLS y aquesta mena d'eynas serveixen pera obrir portas!!!*

—Y que te de particular, si d'aixó que contem ja fa mes de tres anys; aquet *mestre* es d'aquells que no cristallisa, m'enteneu, no cristallisa.

Ja; si si, no cristallisa, entesos. Are comprench porque no vol posarse *arran de terra*, hauria de pujar massa escalas.

Entre altres notas, ben poch agradables per cert, n'hi hagué una en l'Assemblea de la Unió Catalanista que desdii, no de una assemblea, sino de una reunió de la classe mes inferior que vulgan imaginarse. Vostes mateixos.

Un senyor,—molt respectuós, molt tolerant, y molt liberal per cert—tractá de gossos als Delegats que, fent ús del seu dret, protestaren per escrit de la constitució de l'Assemblea y del tema que a n'ella si anava a discutir.

Eh quinas *floretas*? Calsevol creuria que després d'aquet *cartipás* un hom n'hi ha de presentar un de pitjor, pero cá, per alguna cosa hem anat a estudi y d'alguna cosa també ens han de servir els modos y la educació que 'ns han donat. Precisament per aixó varem deixar d'assistirhi porque ja fa temps que se gastan *arguments* d'aquesta naturalesa y no tot hom es bó per posarse a n'aquet nivell.

A n'el camp de la discussió ens hi trovarán sempre, a n'el del insult no hi volem anarhi que sempre perdriam. En saben massa.

Tan sols direm a n'el senyor Antón Suñol ex-president de la Unió que, pel be que li volem, no fassi gaire ús d'aquet vocabulari que a mes d'esser de mal gust no fa cap favor a n'ell ni a las ideas.

Y si li diem aixó no es pas porque 'ns molesti, molt al contrari, al cap de vall aquestes parauladas indican falta d'arguments, y per lo mateix, als ulls de las personas de criteri, som nosaltres qui fa millor paper, pero ens sab greu, per Vosté, que desmereixi el concepte en que 'l teniam els que fins fa poch, pensantnos coneixel, no l'habiam conegut.

Els aplausos de l'inconciencia, dignament allí representada, li feren pronunciar unas paraulas que, amb seguretat, en mes de una ocasió voldria vosté mateix esborrarlas. Mirisho fredament, senyor Suñol, rumisho una bona estona y veurá com som molt caritatius al donarli aquet concell.

Per vosté ho sent y per V. ho diu un bon company seu d'apostatat que encar que molt mes jove se sent en aquesta ocasió amb prou autoritat per corretgirlo.

Llegeixo en un extracte que de l'Assemblea de la Unió fa un diari de Barcelona. Parla el President de la Junta Permanent:

«L'actual Junta permanent de la Unió, al pendrer possessió del seu càrrech, va veure que estava en l'esperit de tothom la consideració de caràcter nacionalista que 's donava al catalanisme y per aquet motiu va ser que va acordar per unanimitat que l'assemblea dongues sanció oficial als sentiments generals dels catalanistas respecte d'aquet punt.

Enten també que s'ha de declarar nacionalista l'acció que realisa 'l catalanisme, pera que no se 'l pugui confondre ab un de tants altres partits politichs, y perque may la influencia d'aquesta política pugui arribar a desfigurar l'esperit de la causa de las reivindicacions catalanas.»

Permetim la Junta Permanent que no la felicit per el seu esperit d'observació, porque aixó que ells varen veure en l'esperit de tot hom al pendre possessió dels seus càrrecs, nosaltres, y com nosaltres molts, ja ho varem veure fa una colla d'anys. Ho vegerem d'una manera indefinida en tots els actes que 'ls catalans precursors del moviment politich inconcientment realisaren y ho vegerem clara y categòricament afirmat en l'Assemblea de Manresa al aprobarse en ella las memorables Bases: ja veu donchs que d'aixó fa uns quants anys, y, ja ho sabiam.

El segon apartat que copiem ja té mes lògica; perque realment, amb la marxa y orientació que 's dona al catalanisme, qualsevol podria confondre amb un partit politich. Si no que la manera de procurar que aquesta confusió no existeixi no es pas declarant en una Assemblea una cosa que fins fa poch ningú havia posat en dubte, si no que es precis que la Unió s'aparti d'aquells procedirs que puguin donar lloch a l'esmentada confusió.

El moviment se demostra caminant senyors de la Unió Catalanista, lo qual vol dir que, si no volen que s'els confongui, lo millor es no barrejarshi.

Fins fa poch ningú els ho discutia y per lo tant no hi havia cap necessitat d'afirmar lo que ningú negava, avuy ells mateixos se fan la sentència al declarar una acció que estava en la consciencia de tots els catalanistas.

Avans sense dirho tot hom ho era, avuy dientho n'hi han molts que... no fan del ofici.

Per aixó nosaltres que encare no hem trovat ningú que 'ns confongués amb cap partit politich espanyol no sentim necessitat de declarar lo que tot Catalunya sab de sobres.

Ara tenim un dato mes que comproba lo que fa temps se murmurava.

La Junta Permanent de l'«Unió» ha acordat reco-

(1) Aquesta part del Discurs imprés ab lletra menuda, no fou llegida, devant las imposicions de la Presidencia.

manar la major circulació d'una auca de redolins històrica.

Aquesta auca de redolins aconsella enviar diputats catalanistes al Congrés espanyol.

Ergo la Junta Permanent, al recomanar aquesta lectura de propaganda electoral, s'ha manifestat francament electorera.

La protesta presentada a l'Assamblea de Barcelona indica una nova divisió en el camp del catalanisme militant; i aquesta divisió (que ja s'feia necessari exterioritzar per posar les coses en son verdader lloch) es sens dubte tan desigual com important. Es desigual perquè 'ls dissidents són relativament pocs (ja se sab de sempre que lo bo no abunda), i es important perquè la dissidència porta arrels molt fondes. Nosaltres, encara que pocs, ens quedem ab la tradició honrada y radical, y estaré sempre units y agermanats perque apartats de la política no tindrem motius de discòrdia. Ells, tant els de l'Assamblea com els de *La Veu*, aficionats tots ells a l'intervenció en la política de persones (bona mostra 'n foren les ovacions als senyors Suñol y Abadal) continuaran dividintse y subdividintse com tots els partits espanyols, sens perjudici de cercar la concòrdia baix el nom comú d'autonomistes quan tornin eleccions. De manera que en realitat no hi ha mes divisió que aquesta: catalanistes sans ó purs que no estém per política, y autonomistes ó políticayres. Aquesta divisió es la única y la veritable, y la que salvarà 'l bon nom de la causa de Catalunya, perque aixís els defensors d'aquesta causa, apartantse de les corrupcions polítiques, no 's podrán fer solidaris del descrédit que aquestes porten.

S'han obert las Corts espanyolas sense escàndol, cosa que té mes importància de lo que a primera vista sembla ja que a n'els anys del Parlament son pocas las vegades que en actes semblants no s'hagi hagut de trencar mitja dotzena de campanetas.

Els republicans no hi assistiren y degut a n'aixó tot anà com una seda. La nota mes pintoresca fou la que donà el President Sr. Romero Robledo qui, per coincidències que may sabreu qui las portà, tingué de fer l'elogi fúnebre d'aquella mateixa reina destronada quan ell era dels revolucionaris. Mes en Romero es home de recursos y sapigueu, com sempre, salvar amb sos equilibris el recort de aquells dies de *«la raza es-purea»* armonisando amb els seus debers de President del Congrés.

Mestre com es en l'art de la política tingué prou recursos pera quedar bé amb el poble y amb sa conciença. En Romero per si no hu sabian també es d'aquells que no cristallisen perque sab de sobras que 'ls homes com en Pi y Margall que moren sostenint sempre las mateixas idees n'van en lloch ni logran res.

En Romero amb sos procediments n'ha fet molt d'adeptes, y en tots els partits y moviments polítichs, n'hi han que com ell s'adaptan a las corrents y segueixen la moda segurs de que fentho aixís lograran quelcom. Que es lo que buscan.

Es precis coneixels pera poguer defensarse d'aquets envejosos vulgars que tot hu someten a la seva persona y a las sevas conveniències.

Llegeix:

«La Correspondencia publica l següent solt oficiós.
Sabem que 'l Govern s'ha ocupat aquets dies d'una qüestió que afecta al Govern de Barcelona.

De tots son conegudas las condicions en que s' troba actualment dita capital y la necessitat de que 'l Govern de aquella provincia compli ab medis de que avuy careix, posantlo en condicions análogas al de Madrid.

A n'aquest efecte, tenim entés que 'l Govern té resolt que las cosas no segueixin com fins aquí y ha trobat la fórmula pera que 'l governador de la capital del Principat percebeixi identich sou que 'l de Madrid, és a dir pessetas 15.000

No estém autarissats per dir més per avuy.

¡Are si que estém salvats! no 'ns podrém queixar de que 'l paternal govern de Madrid no s'ocupi de nosaltres. Ja veurán com després d'aquesta disposició se resoldrán facilment els complicats y esfereïdors pro-

blemas que afecten a nostre terra.

Y encara dirán que 'ls catalans ens queixém per vici.

¡Posantnos en condicions iguals a Madrid en lo que s' refereix al Gobert de la provincia. Tira peixet!

El Imparcial de Madrid se queixa del poch temps que las corts espanyolas estan obertas y diu:

«Compárese el número de sesiones que celebra el Congreso español con las que celebra la Cámara de diputados francesa, y se verá que allí las vacaciones son cortas y poco frecuentes, y aquí son cortísimos los periodos de reunión parlamentaria».

Donchs per nosaltres ja podrien estar tancadas.

¡Com que s'hi fa tan bona feyna!

A Russia 's veu que alló de la unitat nacional se troba tan consolidada com un altre país que tots sabém.

Molts sultats que procedents de las oprimidias nacionalistas Polònia y Fintlandia, habian d'incorporarse al exercit que va al hextrém Orient a guerrear contra 'ls japonens s'han negat rodinament a formar part de la expedició a fer foch contra d'ells.

Y no hi valen las excitacions patrióticas dels peridihs del imperi del tzar perque una cosa es la patria oficial que cambia segons la voluntat dels estadistas y la verdadera patria natural, indestructible per mes diplomáticas combinacions dels que dirigeixen els grans estais.

L'Ajuntament de Barcelona sé 'ns ha tornat anarquista. Sembla que tindria de tenir interés en conservar la vida de sos subordinats. Donchs res d'aixó; ha posat una contribució, jescruxesintse sobre 'ls parellamps.

Els propietaris se mostran, per lo tant, enemichs d'instalar tan util invent.

Dirán l'Ajuntament ho vol, donchs, als barcelonins que los parta un rayo.

Me sembla que 'l quefe dels conservadors s'ha d'haber convensut de que la somiada *revolució desde arriba* es imposible.

Com també se 'n deu haber convensut el quefe dels republicans unitaris de que ho es també la *desde abajo*.

Si en Maura y en Salmerón tinguessin sinceritat ja haurian imitat al seu colega Silvela y s'haurían retirat a la vida privada.

L'estat espanyol ab estadistas d'altura ó sense segueix imperturbable son camí cap a l'abim, cap a sa desaparició com a entitat, y han de ser inútils els esforços de qui vulgui deturar-lo en sa cayguda. A sas portas podria escriureshi la fatídica y desconsoladora frase del Dant *Lasciate ogni speranza*.

Continua la tradicional historia y de cayguda en cayguda, tot cantant ayres tristos, y ofegant sas penas ab algunas *juergas*, algunas *corridos* y entretenintse fent parodias políticas, desahuciat per uns y ab apariencias d'animarlo per altres, va fent son camí que també caminar es, anar cap a la mort.

Las senyals de vitalitat que mostra son fochs follets y en cambi son constants, esparveradoras y claras las mostrars de decadencia que arreu manifesta.

Mes com en tota descomposició, com en tot procés de malaltia, s'hi oviran nous sers que venen a la vida, també en algún recó del mateix s'hi demostra que no hi ha pas ganas de seguir la sort del organisme artificios, fals y descompost.

Per aixó aquellas colectivitats que no 's resignan a desaparèixer penguin embransida y no copiant, ni estrafrent res de lo que s' en va sino tal com els dicti son propi modo d'esser, procurin salvarse buscant en si mateixas la manera que, si tenen ulls pera veure, no es imposible trobarla.

LLIBRES

«Les Disperses» per Joan Maragall. Preu 2 pesse-

tas. (Publicació *«Jovenut»*.)

Prou coneguda es la personalitat literaria d'en Maragall pera que 'ns entretinguém en fer la critica de sa última producció. Aquesta, com son títol indica, es un aplech de poesias, publicades en revistes unas, altres que no hem tingut cabuda en anteriors volums donats a la estampa per l'autor, algunas son inéditas y per fi n'hi ha de traduïdas del insigne Goethe.

El prolech del libre que es del distingit director de *«Jovenut»* En Lluís Viae a ser un judici acabat, escrit ab molt coneixement y fina observació de las obras del celebrat poeta català.

També hem rebut *«Las Tenazas»* comedia en tres actes d'en Pau Hervieu, traducció d'Angel Sever y *«La Epidemia»*, del conegut escriptor francès En Octau Mirbeau, traduïda per Joseph Chassignet.

Abduas obras corresponen als números tres y quatre de la biblioteca económica *«Avenir»*.

«Mort y passions de D^a. Eleonora y altres» per C. de Domenech, volum IX de la Biblioteca Nova Catalunya. Preu 1 ral.

Confesem que, encare que a son autor no se li pot negar talent, sa producció no 'ns acaba d'agradar. Si bé te la pretensió d'apareixer original el conjunt es deslligat y fosch.

«Catalunya» número XXVII corresponent al mes de Mars. Es dedicat a la Bellesa y Amor. Conte travalls den Joaquim Ruyra, Joseph Pijoan, Mn. Obrador, Joseph Lleonor, Joan Llongueras, R. Serra y Pagés, E. Guanyabens, Alexandre de Riquer, Felix Escalas, Emili Sureda, Joan Maragall, Joseph Carné, María Antonia Salvá, Mn. Miquel Costa y Llobera y el cant popular *«Blancaflor»* adaptat a la escena per en Adrià Gual.

NOVAS

UNA CONFERENCIA NOTABLE

Pera sentir las impresions personals de Mn. Muntaner, rector d'una de las parroquias de Snt. Francisco de California, ciutadà nort-americà y català de naixensa, se congregà una triada concurrència a la sala gran del Centre Excursionista de Catalunya la vesprada del dia 18 del present.

Com estava anunciat, lo tema era sobre usos, costums y maneres d'esser del Japó en tots los ordres y a grans gambades feu conèixer la sencillesa de costums d'aquella gent la practica verdadera qu'han adoptat pera ferse tant grans en lo curt espay de mitx sigle que fa que han dit: volém lo Japó progressiu. Y a fé que ho han lograt deya 'l conferenciant. S'han adaptat al modo d'esser yanqui tot procurant no deixar res de lo bó que ja tenian. Aixís han establert de primer antuvi bonas escolas y universitats pera 'ls alumnes d'abdos sexes; han fet anarhi mestres estrangers ab molt bons sous, han enviat a molts dels seus fills a estudiar a fora y al retornarhi n'han tocat los bons resultats. ¡Llástima qu'avuy per avuy sols se 'ls conegui per los efectes de las cynas mortíferas!—Lo Japó es gran, continuava 'l Mn. y já qui ho deu? A ell mateix y com a presentment de certa reposta que li haguessen de fer 'ls que s'entussiasman per flamaradas d'encenalls afegia: y Catalunya y 'ls catalans què fem? No hi ha qu'esperarne res dels governs; som nosaltres qui 'ns hem de regenerar, despellantnos de tota la inútil impedimenta de preocupacions de tota mena, ja económicas, ja socials, ja religiosas. Aixís ho feren al Japó que no admetent cap oficialitat de religió han avensat d'assombrosa manera.

La convicció ab que ho deya, l'acénit de sa paraula y l'expontaneitat natural ab que ho vestia feu que diferentas vegadas fos interromput per los frenètics aplaudiments del nombros auditori que l'ovació ab finalisar desitjant una Catalunya reginte per si mateixa.

No podém menys de felicitar al Centre Excursionista per la tasta educadora y eminentment patriótica que ve complint; aixamplan l'esperit y referman las esperansas de reivindicació patria els notables treballs de dita entitat.

¡Quina gloria no es per la nostra terra la publicació d'obras com el *«Pirineu Català»* de son dignissim president!

Ategeixis la serie de conferencias brillantissimas acompa-

nyades de superbas projeccions que en son local s'hi donan. Així es fa ciència i patria.

L'ESBART CANTAYRE

Las prop passades festes de Pasqua foren aprofitades per los que componen el cor del Col·legi de Snt. Jordi d'aquesta ciutat pera efectuar una excursió a las poblacions de Vich y Ripoll.

Los mes dels choristas no las havian may visitades; per aixó donava bo de veure com ja desde l'tren anavan prenent notes de quant los hi cridava la atenció ó se 'ls hi feya adonar durant lo trajecte que 's passà ab tota felicitat arribant a la ciutat de Vich y essent rebuts de manera afectuosa per la Directiva de la «Catalunya Vella» en quin hostatje social s'hi deposità la senyera y ahont foren ja xardorosament aplaudits al acabar las últimas notas del cant «La nostra bandera». Tota la població ne parlava de aquella arribada; tothom volia veure'ls y senti'ls y d'aquí que pera tots los carrers ahont passaven se formés grós cordó de gent que aumentà al ser al palau bisbal hont devant del Dr. Torras, familiars y capítol entonaren alguns cants religiósos y escolars que foren coronats ab ruidosos aplaudiments.

Trasladats al Museu, Mn. Gudiol se multiplicava pera ferse sentir d'ells y de 'ls grans que 'ls acompanyavan y la llarga estona resultava curta per la munió d'apunts que cada hu volia pendre. Avans havian anat a visitar lo temple romà convertit avuy en museu lapidari-arqueològich. Y a la nit, al «Aousense» se donà l'concert anunciat que anà agraçant als oyents cada vegada mes, tant, per lo cant cora per la recitació de poesies de anomenats escriptors de la terra. Fou un verader éxit, bellament coronat ab las magestuosas notas del cant nacional que feren extremar als reunits en aquella gran sala. Grat recort ne tindran los viatjants.

Al endemà cap a Ripoll en quina vila foren rebuts per una comissió de catalanistas que no 'ls deixaren fins a dona'ls hi l'arrevuer quant ja havian anat a visitar la gran obra de l'Oliva restaurada per en Morgades.

Lo Sr. Flos y Calcat, Director del Col·legi y del «Esbart» pot estar cofoy d'una excursió tant aprofitada y als aplaudiments y ovacions qu'arreu culliren un y altres pot afegirhi nostra felicitació.

—Com ja estava anunciat, durant los dias 26 y 27 del corrent, tingué lloch en el Teatre de las Arts d'aquesta ciutat la celebració de la séptima Assamblea de la «Unió Catalanista» (primera que se celebra en aquesta capital) discutintse lo tema «El Catalanisme y 'l Problema social».

—PONENTIA: La Junta Permanent: Domingo Martí y Julià, president (metge).—Antoni de P. Capmany, vispresident (fabricant).—Rafel Patxot y Iubert, tresorer (propietari).—Candi Robert y Roura (del comerç).—Trinitat Monegal (advocat).—Andreu Pons y Santacreu (fabricant), vocals.—S. Gubern, Secretari (advocat).—Y 'ls senyors Raymond d'Abadal (advocat).—Bartomeu Bonhome (obrer aprestador cilindrayre).—Geroni Estrany (metge).—Lluís Marsans (dependent del comerç).—Ildefons Suñol (advocat), y Lluís Trulls (obrer daurador).

Els nostres lligadors ja 's farán cárrech, per la *Protesta* inserta en lloch preferent de «LA DEVANtera» de las causes porque no assistirem a dita Assamblea.

—Lo dissapte dia 21 celebrà la Escola Jordiana «Orfeó Carnigó» en son propi local una vetllada literaria musical organizada per la colonia montblanquina de dita entitat amb motiu de la festa major de Montblanch. La festa que resultà hermosa 's vegé molt concorreguda.

—Sembla que segueix per bon cami la idea patrocinada per diversos elements per la definitiva constitució del Teatre Lirich de la nostra terra. Molt fora de desitjar que 'ls elements que s'han empres aquesta tasca no defallisin en lo cami emprés.

—El «Jovent Autonomista Català» de Balaguer està organitzat, com a acte inaugural de la associació, una vetllada política pera el dia 12 del propineu Junt. Hi pendrán part distingits autonomistas de la comarca.

—S'han publicat los Cartells dels Jochs Florals de València, Tortosa, Mataró, Hostalrich y altres.

—A la escola d'Institutius y devant de nombrosa concurrència, donà en Rossendo Serra y Pagés la anunciada conferencia sobre «Endevinallas populars». Va explicar lo que es la endevinalla fent observacions molt atinades respecte a las mateixas, donà a conèixer algunas endevinallas gregas molt curiosas, considerà la endevinalla com a medi educatiu eficaç pera las criaturas y acabà fent una apologia de las mateixas considerantlas com a document lingüístich y com a esbarjo del esperit. Fou molt aplaudit y felicitat.

—En lo local de la Lliga de Catalunya se celebrà el dis-

sapte dia 21 del corrent una vetllada política de protesta contra la Assamblea de Delegats de la Unió Catalanista. Pronuncia un brillant discurs lo Sr. Sans y Oliveras y el senyor Brichs l'legí un magnífich treball de nostre benivolgut company en Bonaventura Riera. Tancà l'acte lo Sr. en J. J. Permanyer recomanant als delegats presents firmessin la protesta que 's l'legí y que debia presentarse a la Assamblea, la copiem en altre part d'aquest número.

—Lo pasat diumenge dia 29, tingué lloch a la «Lliga de Catalunya» l'anunciada vetllada literaria, que com l'anteriorment celebrada se vegé molt concorreguda abundanthi distingidas senyoretas.

Lo escullit programa se desenrotllà baix la següent forma; sent de notar que totes les composicions eran inéditas y expresament escrita en casi sa totalitat per eixa vetllada. Se l'legiren las poesias *Augusta*, de Ramón E. Bassegoda; *Primavera*, de Pompeu Creuheret; *Lo drinç de l'or*, de Dolors Moncerdá de Macià, y *Somni* de Pere Palau González de Quijano.

Lo distingit escriptor en Pere Aldavert feu conèixer ab lo titol de *Nos ab nos*, un magnífich treball escrit ab aquell estil tant propi, no confondor ab cap altre.

En Salvador Vilaregut, l'legí magistralment lo monólech inédit *Pep Botella* d'Angel Guimerà, el qual s'estrenarà en la vinent temporada del Teatre Català. En son millor elogi sols direm que no desmereix gens ni mica de la obra del genial escriptor, escrita ab l'estil potent y grandiositat que li son características.

La concurrència qu'escoltà ab gran atenció l'hermós treball del gran poeta, esclatà, de peu dret, ab frenètics aplaudiments, que 's convertiren en ovació quan s'aixecà lo Sr. Guimerà, que 's trobava present al acte.

Per final de festa lo Sr. Brichs l'legí un ben escrit quadret titolat *Epilèch*, que com los altres treballs foren extraordinàriament aplaudits.

—En la Exposició de Belles Arts celebrada a Madrid, han sigut premiats entre altres los següents artistes catalans: Ramón Casas, Meifren, Barrau, Gili Roig, Masiera, Noll, Ros y Güell, Xiró, Urgell, Rusiñol, Brull, Graner, Blay, Cidón, Brossa, Escaler y Labarta.

—La festa qu'anyalment celebra lo Col·legi de St. Jordi, dirigit per F. Flos y Calcat se celebrà segurament lo dia 19 del vinent Juny sent possible que se celebri en l'espaiós Teatre de las Arts.

Lo distingit escriptor en Joseph Aladern ha repartit un *Prospecte del Diccionari Popular de la llengua Catalana* en el qual hi ve treballant per espay de vint anys.

En aquest *Diccionari* hi serán compresas todas las paraulas de tots los altres *Diccionaris* catalans d'ensà de la publicació del primer, en 1650 pel gramàtich en Pere Torra; las variants de las comarcas de Catalunya, Mallorca, Valencia, Rosselló y Illa de Sardenya; lo tresor lingüístich del català primitiu conservat en los dialectes del Mitg-dia de Fransa y vessants dels Pirineus; lo llenguatge clàssich y literari dels trovadors de la Edat Mitja, del segle IX al XV; la terminologia completa dels Oficis, Arts, Industrias y Ciencias modernas y 'ls termes estrangers introduchis modernament pel comerç literari, científich y artístich ab las nacions civilizadas d'Europa y América.

Aquesta obra constarà d'uns 100 quaderns formant 4 grans volums de prop 500 planas cada un, imprés a duas columnas sobre paper superior y inicials al·legóricas.

Aquestos quaderns serán quizenals y costarán un ral cada un, sortint lo primer quadern lo dia 1er de Juliol d'aquest any.

—La Agrupació del Teatre Intim, dirigida per nostre bon amic en Adrià Gual ha donat tres funcions en lo Teatre Romea, en las que s'hi han representat *Misteri de Dolor* de son director; *Eridon y Amina* de Goethe, traducció de J. Maragall; *L'ordinari Henschel*, d'Hauptmann; *Lo Barber de Sevilla*, de Beaumarchais.

Totes elles han sigut presentades en la forma en que 's feu en la temporada en el Teatre de las Arts de las quals ja 'n parlarem oportunament.

També te anunciada pel propineu Juny, en lo Circol de Propietaris de Gracia, *La festa dels Reys ó com vos vulgueu de Shakespeare*.

—Mossen Antoni M.ª Alcover fa avinent a n'els suscriptors de *Butlletí del Diccionari de la llengua Catalana*, que si 's retrassa a sortir lo nombre del maig, es degut a la considerable feyna en preparar-lo, el qual sortirà dins cinch ó sis dias.

Nostre bon amic y ex-company de redacció en Joaquim M.ª Thomasa ha suferit la dolorosa pèrdua de sa volguda mare Na Hermecinda Subirà.

Acompanyem a nostre amic en son just dolor. D. E. P.

SECCIÓ OFICIAL

Associació Popular Catalanista

Lo prop vinent dissapte dia 4 del vinent Juny, a dos cuarts de 10 de la vetlla, se celebrará en aqueixa entitat una vetllada política pera refermar en las actuals circumstancias per que atravessa lo Catalanisme, lo criteri de la *Associació*, en la qual hi pendrán part los Srs. Mallofré, Bozzo, Riera, Sayós, Folch y Capdevila, Curet, Capdevila y altres.

Al acte quedan invitats tots los catalanistas.

OBRES DE VENDA A N' AQUESTA ADMINISTRACIÓ

<i>Compendi de Doctrina Catalanista</i>	0'15
<i>Bases de Manresa</i>	0'10
<i>Crítica de Procediments</i> (Conferencia per En Joseph Mallofré).	0'25
<i>Lo Català ¿es idioma ó dialecte?</i> (per Joseph Aladern).	1
<i>Francisco Pi y Margall</i> (per F. Pujo-lá y Vallés) Publicació «Joventut»	0'50
<i>Marinas y Boscatjes</i> (per J. Ruyra) Publicació «Joventut».	3
<i>Les Desperes</i> , (per Joan Maragall), Publicació «Joventut».	2
<i>Fets de la Marina de Guerra Catalana</i> (per F. Rodón y Oller)	0'50
<i>Cançoner Popular</i> , fullas amb cançons catalanas, la tonada, tota la lletra y notas fol·loriques. . una	0'10
Ha sortit la fulla XXXV «La Esquerpa».	0'10
Un tomo encuadernat amb 33 cançons y un prólech	4
<i>Lliçons familiars de Gramática Catalana</i> (per Antoni Tallander)	2
<i>Geografia de Catalunya</i> (per F. Flos y Calcat)	1'50
<i>Boira y Sol</i> (Idili poemàtich per A. Bori y Fontestà)	1
<i>Biblioteca Popular de l'Avenç</i> Ha sortit el volum 22 « <i>Viatge al voltant de la meva cambra</i> », de Xavier de Maistre, traducció de R. Patxot, cada volum.	0'50

Establiment tipogràfic de Joseph ORTEGA.—S. Pau, 96.—Barcelona.

LA DEVANtera circulará, igual que anteriorment *La Nació Catalana*, per medi de propagadors, que son els qui prenen un nombre determinat d'exemplars, pagantlos als següents preus:

Una acció de 100 exemplars, Ptas.	3'50	Per cada número, compresos gastos de correu per Catalunya
Mitja acció de 50 »	1'80	
Un quart d'acció de 25 »	1	
Un vuytè d'acció de 12 »	0'50	
Un dotzau d'acció de 8 »	0'35	

Barcelona: els mateixos preus, repartintse a domicili. —Aforas de Barcelona, 5 céntims de més per cada envió d'un ó més exemplars. —Estranger: preus dobles. —S'envia un xo solemnar al qui fassi un donatiu anyal de qualsevol import. —Pagaments a la bestreta: S'admeten sagells de correu y documents de fácil cobrança. —Es lliure la reproducció dels treballs. —No s'tornan els originals.